

PATRIMONI
ARQUITECTÒNIC
PER RECORDAR

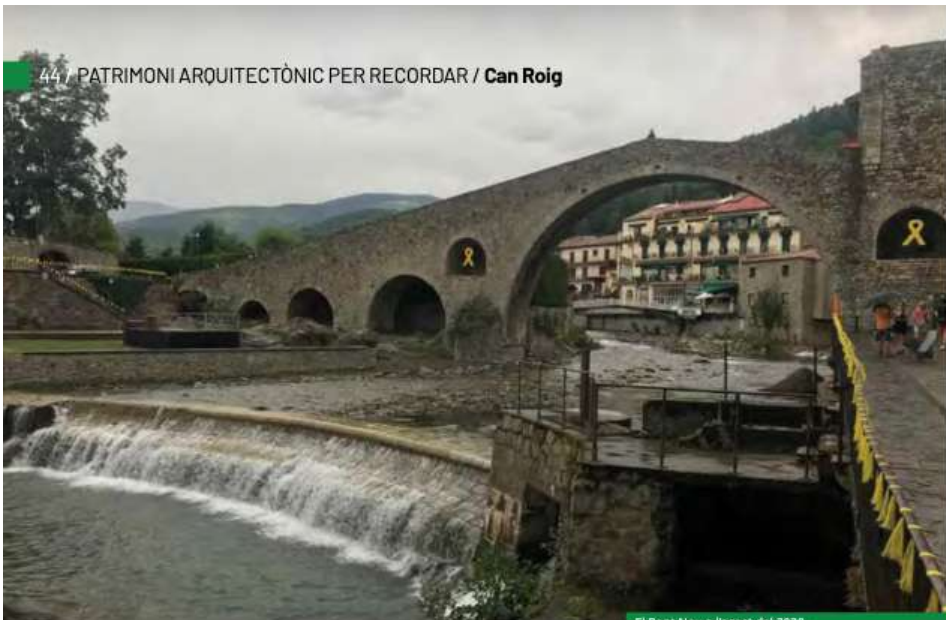
Can Roig

Modernisme camprodoní a la sala d'espera

Josep M. Arjona i Borrego
Arquitecte tècnic
Màster en gestió del patrimoni cultural en l'àmbit local

De les visites d'estiu a Camprodon, quan hom tenia la mirada innocent d'un marrec, sempre ens va impressionar la visió d'un Palau, amb les seves magnífiques torres i la gama de colors que desprenien les punxes de les seves cobertes: era la imponent imatge de Can Roig, un exemple vivent del modernisme català, situat ben bé a l'entrada del poble, venint de França. Malgrat el seu estat d'abandó i la degradació progressiva –que el pas inexorable del temps va agreujar fins quasi ensorrar-lo–, en el nostre imaginari, i en d'altres segur que també, Can Roig ha estat, i és, la icona inoblidable de Camprodon, en companyia amb la del Pont Nou sobre el riu Ter.

El Pont Nou a l'agost del 2020.

L'estiueig modernista a Camprodon

La proliferació d'edificis de caire modernista a la petita vila de Camprodon, entre finals del segle XIX i inicis del segle XX, té un nom propi: el Doctor Bartomeu Robert i Yarzabal¹, conegut per tots com el Doctor Robert, que va néixer a la ciutat de Tampico (Mèxic), on el seu pare exercia de metge. El pare, Francesc Robert i Batlle, que era originari de Sitges, es casà al país de Tenotxitlan amb Teodora Yarzabal i Ricardo, guipuscoana originària de Pasaja. Tots dos havien emigrat. Tornat al nostre país, es graduarà en Medicina a la Universitat de Barcelona l'any 1864, i al 1869 entrarà com a metge numerari a l'Hospital de la Santa Creu. El 1875, amb trenta anys, guanyarà la càtedra de Patologia Mèdica de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona, en la qual serà un dels professors més valorats.

El Doctor Bartomeu Robert.²

El fet de ser un dels metges més prestigiosos de Catalunya el portà a ocupar diferents càrrecs públics, tant a nivell mèdic com de la societat civil catalana. Així arribarà a la presidència de la l'Acadèmia de Ciències Mèdiques en dos períodes, també serà president de la Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona, de l'Ateneu Barcelonès, i de la Societat Econòmica d'Amics del País. El 1899 es nomenat oficialment batlle de Barcelona, on només en set mesos després ja desenvolupa una intensa activitat

Casa del Doctor Robert actualment.

1 - COL·LEGI DE METGES DE BARCELONA - GALERIA DE METGES CATALANS - BIOGRAFIA DEL DOCTOR BARTOMEU ROBERT I YARZABAL - WWW.GALERIAMETGES.CAT
2 - LA IL·LUSTRACIÓ CATALANA - IMATGE DE PORTADA, EL DOCTOR D. BARTOMEU ROBERT (FOTOGRAFIA D'AUDOUARD), 31 DE GENER DE 1904, NÚMERO 35 - BIBLIOTECA DE CATALUNYA, ARCA (ARXIU DE REVISTES CATALANES ANTIGUES).

de servei a la ciutat, com la retirada dels mendicants dels carrers o la instauració d'una inspecció mèdica escolar per aturar l'excessiva mortalitat infantil en les escoles municipals.

Dimitirà com alcalde, el mateix any que el van nomenar, al negar-se a signar l'embargament a més de set mil barcelonins. Aquests s'havien oposat a pagar una contribució imposada per paliar el desgavell econòmic del 1898. Una clara conseqüència de la pèrdua, de les darreres colònies espanyoles de Cuba i Puerto Rico al Carib, i de Filipines al Pacífic. Aquest fet es va anomenar *Tancament de caixes*. Va consistir en donar de baixa a botiguers i industrials per tal d'evitar el pagament de les noves imposicions tributàries que venien de l'Estat Espanyol, sense que fer-ho fos il·legal.

La popularitat del doctor Robert arribarà a tot Catalunya i, el 1901, serà escollit diputat a les Corts en representació de la Lliga Regionalista, un partit polític conservador català, essent el polític més votat a Barcelona. Va morir sobtadament d'un atac de cor, el dia 10 d'abril de 1902, durant un sopar d'homenatge que li feien el metges municipals de Barcelona.

Anys abans, en plena efervescència del moviment modernista, el municipi de Camprodon es transformarà en una de les destinacions preferides per les classes benestants barcelonines. En bona part, serà gràcies a les recomanacions del doctor, el qual va arribar al poble l'any 1878. El conegué de la mà de la família Olivada, amics seus que s'havien fet una casa d'estiu al passeig de la Font Nova el 1856. El mateix Bartomeu Robert es va fer una segona residència de tres plantes a finals del segle XIX, situada avui al carrer Freixenet 46, a la qual es va adossar l'any 1956, per la part del darrere, una nau industrial, per instal·lar-hi la fàbrica de galetes Pujol (annex avui ja desaparegut).

Considerat com un dels pioners de la colònia d'estiueig que es va formar a Camprodon i els seus voltants, aconsellava als seus pacients barcelonins l'estada en aquestes contrades. Gaudir de les passejades, les fonts, l'aire fresc, amb la "recepta" d'aprofitar el clima agradable de tot l'entorn, els ajudaria a guarir-se dels seus mals. Alguns d'aquest primers turistes feien servir els hotels i hostals de la zona, però d'altres van preferir fer-se la pròpia residència. Això convertirà Camprodon en uns dels

llocs preferits per les vacances estiuenques, revitalitzant la seva economia i transformant-lo en un lloc de referència turística del país.

Tal com comenta Sílvia Planas³ al Quadern de la Revista de Girona dedicat a Camprodon, el 1897 ja eren 125 les famílies que passaven l'estiu a Camprodon, i al 1908 "...eren més de 1.000 els forasters que estiejaven a Camprodon. Eren distingits i rics, i les senyoretes vestien amb goses i mussolines, mentre que els senyors, elegants, duïen barret i bastó. Es reunien al Casino de la Unió Veranegia i es relacionaven poc amb la gent del poble. Començaven a arribar a final de juny; les senyores, les criatures, el servei i les dides arribaven amb carruatges, -més endavant amb automòbils- i s'instal·laven; els senyors venien només els caps de setmana. Els camprodonins s'adonaren de seguida dels ingressos que tot aquesta gent podia aportar per a la seva migrada economia."

Al principi, el centre d'aquesta colònia estiuenca va ser el passeig de la Font Nova, el qual aviat es va quedar sense espai per poder aixecar més cases. Llavors, la seva ubicació es va dispersar per altres zones del nucli urbà, com al peu de la carretera que anava a Molló o de la que anava a Llanars, la qual seria el naixement de l'actual Passeig Maristany. Moltes d'aquestes segones residències, o "torres" -anomenades així perquè en general eren edificis de grans dimensions amb almenys una torre-, visibles des de Lluny, per mostrar clarament l'opulència del propietari, eren de caràcter modernista, en correspondència amb el corrent arquitectònic predominant en aquell moment a la societat barcelonina. O, si més no, tenien alguns elements decoratius d'aquest estil, tal com mostren les postals fotogràfiques que ens retraten la imatge antiga del poble.

Vista general de les cases a la sortida per la carretera de Molló Postal Ed. Joaquim Mumbriú, 1920-30 - CDRI, Ajuntament de Girona.

3 - PLANAS I MARCÉ, SÍLVIA - CAMPRODON - QUADERN DE LA REVISTA DE GIRONA, 48 - MEMÒRIES LOCALS, 27 - DIPUTACIÓ DE GIRONA / CASA DE GIRONA, 1993.

El Doctor Emerencià Roig.⁵

Postal dels xalets en direcció Molló d'Àngel Toldrà Viazo al 1908. El primer edifici per l'esquerra és Can Roig i el segon és la casa del Doctor Robert.

El projecte de Can Roig

La imponent casa modernista que presideix una de les entrades de Camprodon va ser promoguda pel doctor Emerencià Roig i Bofill i dissenyada per l'arquitecte Simó Cordoní i Carrera. Emerencià Roig⁴, de pare sitgetà i mare jamaicana, neix a Santiago de Cuba però tornarà de petit a Sitges. Estudiarà Medicina a la càtedra lliure de l'Institut Mèdic de Barcelona on es llicenciarà el 1869, i el mateix any aconseguirà doctorar-se. Ampliarà els seus coneixements mèdics a París i, finalment, s'especialitzarà en obstetrícia, treballant a l'Hospital del Sagrat Cor de Barcelona.

Redactor de *La Independencia Médica* (1877) i de la *Gaceta Médica Catalana*, va tenir una intensa vida social i cultural, participant de vocal a les Juntes Municipal i Provincial de Sanitat de Barcelona. També fou vicepresident de l'Ateneu Barcelonès entre el 1884 i el 1885, i president de l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques del 1898 al 1901. El 1872, ingressarà a l'Acadèmia

de Medicina de Barcelona, de la qual va ser el vicepresident i, posteriorment, arribarà també a la presidència durant dos biennis consecutius.

Cunyat del Doctor Robert, ja que aquest era casat amb la seva germana Rosa Roig i Bofill, no ha d'estranyar que, fruit de la seva amistat tots dos es fessin les cases d'estiu al mateix poble, i ben a prop una de l'altra. Mostra d'aquesta bona relació és la publicació conjunta, al 1889, del primer llibre espanyol sobre malalties de l'aparell digestiu: *Tratado de enfermedades del aparato digestivo*.

Cap al 1900, quan el Doctor Robert ja feia anys que estiujava al poble, Emerencià Roig encarrega el projecte de la seva torre a l'arquitecte modernista Simó Cordoní. Aquest havia obtingut la llicenciatura el 1895 i va fer funcions d'arquitecte municipal a la seva ciutat natal, Olot, mentre el càrrec va estar vacant, entre 1900 i setembre de 1902, moment en què és nomenat arquitecte municipal de Granollers. Del període a la capital de la Garrotxa es poden destacar la reforma de la seu de la fàbrica d'imatges religioses L'Art Cristià, la

reforma del Museu dels Sants, la reforma del Teatre Principal d'Olot i altres projectes d'algunes cases del conjunt modernista del Passeig de Barcelona.

A Can Roig, Simó Cordoní projecta una torre aïllada de grans dimensions, més propera a un palauet o un castell medieval, tal com comenta Agustí Dalmau⁶ a la revista *Latira*. En el disseny, l'arquitecte aplica la vessant modernista amb marcat estil neogòtic, projectant un edifici aïllat de planta irregular en el qual sobresurten dues torres, una de quadrada i una altra de circular. La notícia de la construcció de la casa va ser considerada prou important per aparèixer al setmanari local *La Frontera* del 8 de setembre de l'any 1900⁷, anhelant que altres barcelonins fessin el mateix:

"Nuestro distinguido amigo, el ilustrado médico Dr. D. E. Roig, tiene el propósito de construir un chalet, en el prado denominado «Closa de la Campa», a cuyo fin tiene ultimados los planos, y pronto creemos empezarán los trabajos. Con gran satisfacción consignamos la noticia y celebráramos tuviese muchos imitadores."

Can Roig a l'octubre de 2021

Atès que recorda el festí de la primera època de Puig i Cadafalch, i la seva semblança amb un edifici modernista enderrocat el 1930, la Casa Llorach del carrer Muntañer de Barcelona, ha fet pensar alguns que Josep Puig i Cadafalch també hi va participar. No obstant, aquesta última casa és va aixecar dos anys després, el 1903. A l'arxiu del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC)⁸, hi ha un expedient del 1979, en el qual també s'especulava que l'edifici hagués estat ideat per l'arquitecte Lluís Domènech i Montaner. Ell estava molt lligat a Camprodon, donat que la seva filla s'havia casat amb el fotògraf Josep M Thomas, de l'Editorial Thomas (fototipia Thomas), i tots dos residien a l'estiu a la vila, per la qual cosa Domènech i Montaner hi anava sovint a visitar-los. Aquest fet, així com que havia estat professor de Simó Cordoní, portà el redactor de l'expedient a pensar que, possiblement, l'encàrrec havia estat per Domènech i Montaner. Aquest l'hauria passat a Cordoní, demostrant l'interès que el professor tenia pels seus alumnes. Havia aconsellat al Dr. Roig que fos l'arquitecte novell qui portés l'obra, atesa la proximitat des d'Olot, supervisant-la ell en les esporàdiques visites que feia a la seva filla. Malgrat tot, cal pensar que Cordoní el 1900 ja feia 5 anys que tenia el títol i també era el tècnic municipal del seu poble, Olot, on havia iniciat diferents obres modernistes, essent l'arquitecte que figura en els pocs documents de Can Roig que es poden trobar.

La torre s'aixecarà entre finals de 1900 i l'estiu del 1901, segons els plànols i disseny de l'arquitecte, però l'absència de registres i documents de seguiment d'obra ens deixa orfes de dades més concretes. Cal saber que, tal com ens comenta l'Agustí Dalmau, quan es va aixecar l'edifici es va fer en el municipi de Freixenet, i el seu fons documental està perdut en la seva majoria. Freixenet, tal com ho defineix l'enciclopèdia catalana, era una Caseria (veïnat poblat) del terme de Camprodon, situat al centre de la vall que envoltava gairebé l'antic terme de Camprodon. Originàriament, el formaven les masies que depenien de la parròquia de Camprodon, entre les quals, la de Freixenet, que donà nom al municipi que va ser independent fins l'any 1965. Aleshores va ser annexionat per aquesta vila que, en aquell moment, era un dels municipis més reduïts de Catalunya, amb tan sols 0,7 km². Avui dia Can Roig se situa al carrer Freixenet, número 21.

Postal de la Casa Llorach d'Àngel Toldrà Viazo entre 1915 i 1920.

Ens haurem de remetre al setmanari *La Frontera*, el qual, serà l'única referència que hem trobat sobre la progressió de la construcció de Can Roig, des que el setembre de 1900 es publicà la notícia del seu projecte:

- 27 de gener de 1901⁹: *"La «revallosa» celebrada el pasado sábado, para festejar la cubierta del lujoso y elegante chalet que se está construyendo para nuestro respetable amigo Dr. E. Roig, fue un día de verdadero júbilo."*

Al son de un alegre pasacalle precedido de una grandiosa bandera catalana, recorrieron los obreros las calles de la población, bailándose sardanas en las plazas, terminándose con un suculento banquete, en el que se brindó por todo lo alto para el Dr. Roig y el Dr. Robert, incansables protectores de nuestra villa."

- 29 de juny de 1901¹⁰: *"Toca a su término la edificación del precioso Chalet de nuestro distinguido amigo Dr. D. Emerenciano Roig."*

Nada podemos decir de su interior por no haberlo visitado, pero exteriormente su esbelta arquitectura nos recuerda algo de los castillos feudales alemanes, y ofrece en conjunto un aspecto serio y elegante a la vez, honrando muchísimo al distinguido arquitecto Sr. Cordoní."

4 - COL·LEGI DE METGES DE BARCELONA - GALERIA DE METGES CATALANS - BIOGRAFIA DEL DOCTOR EMERENCIÀ ROIG I BOFILL - <https://www.galeriametges.cat>.
5 - DR. TORRELLA, L'ACADÈMIA I LABORATORI DE CIÈNCIES MÈDIQUES DE CATALUNYA, Els Presidents de l'Acadèmia - LA IL·LUSTRACIÓ CATALANA, DEL 4 DE MARÇ DE 1906, NÚMERO 144, PÀGINA 7, BARCELONA - BIBLIOTECA DE CATALUNYA, AICA (ARXIU DE REVISTES CATALANES ANTIGUES).
6 - DALMAU I FONT, AGUSTÍ, ATRACTIVS DE CAMPRODON - REVISTA LATIRA, REVISTA GRÀFICA DE CULTURA I SERVEIS DE LA COMARCA DEL RIPOLLÈS; DEL 20 DE JULIOL AL 31 D'AGOST, NÚMERO 251, PÀGINES 16-17, RIPOLL.
7 - LA FRONTERA DE CAMPRODON, DEL 8 DE SETEMBRE DE 1900, PÀGINA 3 - GENERALITAT DE CATALUNYA, PREMIA DIGITALITZADA.

8 - COL·LEGI D'ARQUITECTES DE CATALUNYA - COAC - DEMARCACIÓ DE GERONA, Centre de Documentació - FITA TOLDRÀ ROIG, REGISTRE 4000.
9 - LA FRONTERA DE CAMPRODON, DEL 27 DE GENER DE 1901, PÀGINA 3 - GENERALITAT DE CATALUNYA, PREMIA DIGITALITZADA.
10 - LA FRONTERA DE CAMPRODON, DEL 29 DE JUNY DE 1901, PÀGINA 3 - GENERALITAT DE CATALUNYA, PREMIA DIGITALITZADA.

Panteó familiar dels metges Bartomeu Robert i Emerencià Roig Bofill - Fotografia © Victor Ferris.

Així doncs, podem considerar el 29 de juny com la data en què es va acabar l'obra, arribant ben just al seu ús principal: Ser el xalet d'estiu de la família. I També que sens dubte l'arquitecte va ser el *distinguit* Sr. Simó Cordoní. S'entén que, el 1901, la família ja va gaudir del seu primer estiu a la nova torre, en veure l'aferrissada defensa que els fa el setmanari *La Frontera*, del 25 d'agost del mateix any¹¹, sobre les crítiques d'un diari de Barcelona referent a la tanca de la mateixa:

"Un periódico de Barcelona, sin duda mal informado y con no muy noble intención, afirma que la verja del nuevo chalet del Dr. Roig y Bofill, ha estrechado por modo considerable la carretera(?) que con la misma linda. Como esto no es cierto, y antes bien queda demostrado lo contrario en lo que se refiere a la zona lindante con el Ritort y aun con el mismo camino vecinal de Freixanet, hemos de protestar con toda nuestra energía de dicha afirmación que, además de ser falsa, constituye inmotivada delación, poca honrosa para quien la hace, con el solo objeto positivo de añadir una más a la numerosa serie de chismes de mal gusto con que algunos periódicos de Barcelona han llenado sus columnas, ansiosos sin duda de molestar a las personas que cometen el crimen inaudito de veranear con nosotros".

Malauradament, Emerencià Roig va poder gaudir molt poc de la seva torre, ja que va morir de greu malaltia el 26 de novembre de 1901 a Barcelona, assistit pel Doctor Robert. Aquest va ha haver d'abandonar un encès debat catalanista a les Corts Generals de Madrid, per les escandaloses eleccions barcelonines de l'època, en el qual s'acusava de cometre greus il·legalitats al governador civil de la província, Miquel Socias. La fatalitat va fer que el propi doctor Robert morís només 4 mesos després.

En ser amics i cunyats, va fer que la família decidís fer un panteó modernista al cementiri de Montjuïc, dissenyat també per l'arquitecte Simó Cordoní, on van ser enterrats tots dos quan es va acabar d'enllestir, tal com informava *La Vanguardia* del dimarts 19 de juliol de 1904¹²:

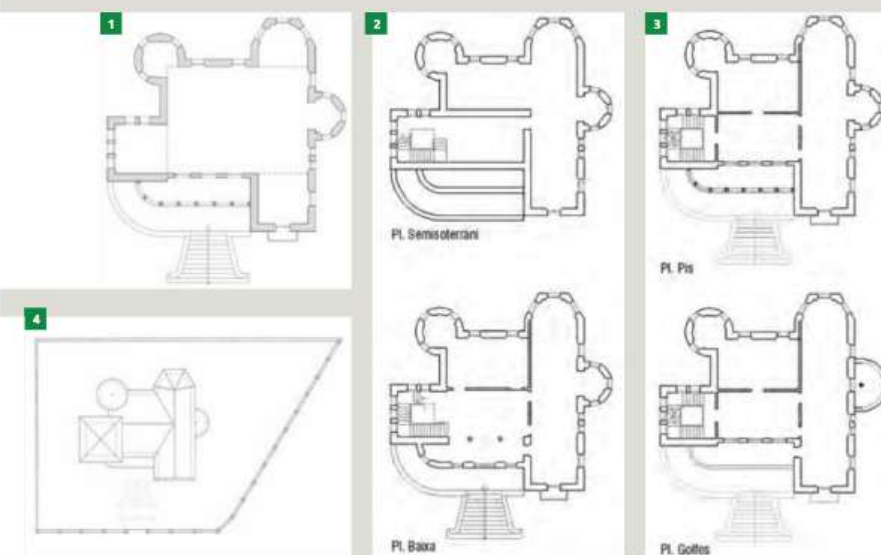
"Han sido trasladados al nuevo panteón situado en la vía de San Olegario, número 22, del cementerio del Sudoeste, y próximo al panteón de Madoz, los restos mortales del doctor don Bartolomé Robert, que habían sido depositados provisionalmente en el panteón de la familia Perpiñá. Por disposición de la familia, el acto fue rigurosamente privado. Junto al nuevo panteón de la familia Robert

se ha levantado el del doctor don Emerenciano Roig y Bofill, por encargo de su señora viuda. Los restos del doctor Roig fueron trasladados a su enterramiento definitivo al mismo tiempo que los del doctor Robert." Avui dia és poden considerar com panteons inclosos en l'Art funerari de Barcelona.

Breu esbós de Can Roig

Simó Cordoní va dissenyar una gran casa irregular que neix de la projecció d'un gran rectangle central, amb torres adossades a les cantonades, de bases rectangulars o circulars. Projectava així un xalet unifamiliar aïllat, en el qual la suma de tots els elements configura una planta singular. Aquesta forma irregular és el resultat de posar dues torres quadrades a les cantonades de la façana principal, la del costat dret més avançada que el rectangle de base. Així com de posar dues torres més a la part posterior: la de l'esquerra, circular, i la de la dreta, amb forma poligonal més reculada que la pròpia façana, afegint després una altra torre semicircular a la façana dreta.

Disposa de quatre plantes: Una planta semisoterrani, en origen destinada al servei, amb finestres arran de terra; una planta noble aixecada sobre el nivell del terreny, a la qual s'accedeix per una escalinata exterior; i dues plantes més, una primera de principal i una planta segona golfada. Aquesta darrera planta era la que es trobava sota la coberta, que era de teula àrabi-gòtica amb colors negre, verd i vermell, acabada en punta a les torres, i a dos i a quatre algües en els cossos principals. El primer forjat, que cobria el semisoterrani, estava format per voltes de maó ceràmic, i la resta de forjats eren de bigues de fusta.

1- Perfil típic de Can Roig - Elaboració pròpia.
2 i 3 - Plantes - Elaboració pròpia.
4- Coberta de can Roig.¹³

Les façanes, que encara són en peu, ens permeten comprovar que eren parets de càrrega de paredat: maçoneria de petits carreus i pedretes -agafats amb morter de qualitat pobre (antigament es deia d'aparell de pinyonat)-, amb carreus de pedra més grans a les cantonades, i arcs de pedra en les obertures grans. Aquesta maçoneria es combinava amb algunes parets de maó massís, en especial a la torre esquerra, que era l'escala interior, i arcs de maó massís, col·locats a plec de llibre, en la majoria d'obertures petites. L'acabat de les mateixes és amb un estucat de color groguenc, sobre el qual es va fer l'esgrafiat d'un rellotge de sol a la torre principal. Aquest estucat es va combinar amb gran quantitat d'elements de pedra natural pel guarnit de totes les obertures i elements singulars: Brancals, motlures, guardapols,

columnes, arcs, etc. Així com també amb elements d'acer de forja: Pilars interiors amb capitells ornamentals i la barana del balcó principal, en la qual es poden apreciar les lletres ER al plafó central, en clara referència al propietari Emerencià Roig.

A la façana principal, que és a cara Sud, la torre més avançada de la dreta mostra perfectament la divisió de les quatre plantes, perquè presenta obertures en cadascuna d'elles. Així, tenim la finestra a ras de terra del soterrani, sobre la qual hi ha la primera planta, que mostra un gran finestral amb arc rebaixat i bossells gòtics amb motlures a la seva base. Sobre aquesta finestra es va fer un guardapols que ressegueix el perímetre de la torre, i de fet envolta tota la casa a nivell d'aquesta planta, excepte en la torre de l'escala, que marca el límit entre la planta noble i planta principal.

Vista general de la façana principal.

Detall de l'esgrafiat del rellotge de sol.

11 - LA FRONTERA DE CAMPRODÒ, DEL 25 D'AGOST DE 1901, PÀGINA 3 - GENERALITAT DE CATALUNYA, PREMIA DIGITALITZADA
12 - LA VANGUARDIA DEL 19 DE JULIOL DE 1904, NOTAS LOCALES, PÀGINA 3 - HEMEROTECA DE LA VANGUARDIA, [HTTP://HEMEROTECA.LAVANGUARDIA.ES](http://hemeroteca.lavanguardia.es)

13 - MODIFICACIÓ PUNTUAL 1/2014 DEL PGOU DE CAMPRODÒ - REORDENACIÓ DE L'EDIFICACIÓ I USOS DE CAN ROIG - GENERALITAT DE CATALUNYA, REGISTRE DE PLANEJAMENT URBANÍSTIC DE CATALUNYA

Balcó façana principal les lletres ER al centre.

Porta d'accés el 2008 - IPAC, Olga Bas Lay.¹

Façana principal - Arxiu del COAC.

En aquest pis s'obre un balcó amb arc de mig punt amb traceries gòtiques a l'intradós i el protegeix un guardapols mixtilini (en part recte i en parc corbat), acabat en el seu centre amb un floró molt exornat. El replà del balcó havia estat de ceràmica vidriada, ja desapareguda, recolzada en perfils de ferro forjat suportats per tres tornapunts ornamentals, també de ferro forjat, com la resta de la barana, on trobem les lletres ER. Per últim, l'obertura de la planta de les golfes encara ens ensenya dues finestres geminades amb arcs de mig punt.

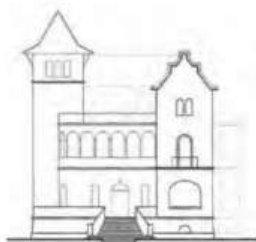
Encastada entre les dues torres hi ha una llotja de planta oval, amb el cos principal emergent, que es troba per sobre del nivell del terreny. Aquesta llotja resguarda la porta d'accés, a la qual s'arriba per una gran escalinata exterior. La porta principal, d'un estil gòtic ornamentat, està composta per un arc conopial (Arc format per quatre segments de circumferència tangents els uns als altres, dos de còncaus a l'arrencada i dos de convexos que es tallen al vèrtex) i un guardapols mixtilini. Guardapols

que també és present a les dues finestres que flanquegen la porta principal, com a la resta d'obertures de la planta noble i la planta primera. Les úniques obertures sense guardapols són les de les golfes.

La planta superior disposava d'una galeria, sobre la porta d'entrada, d'arcades de mig punt, amb intradossos abossellats, columnetes tripartites i capitells troncocònics amb ornamentació vegetal. La seva barana era massissa, perforada per una sèrie de quadrífols, element decoratiu format per quatre lòbuls semicirculars, col·locats imitant el contorn d'una flor. La galeria era acabada per un guardapols que sostenia un coronament emmerletat (amb merlets) ornamentat.

De tota aquesta galeria, només queda un petit bocí de la barana adossat a la torre de l'escala interior, per sota del rellotge de sol, en el qual encara es veu el pilaret de tres cossos, el bossell inferior i un petit tram on encara hi ha un quadrífoll. La resta ha desaparegut, enrunada amb el pas del temps.

Algunes de les fotografies que il·lustren l'expedient del COAC de 1979 són de les poques que trobem que permetin veure com era l'esmentada galeria per fora i per dins.

Façana principal.¹⁴Secció.¹⁵

Façana principal - Arxiu del COAC.

Galeria per l'interior - Arxiu del COAC.

La façana esquerra, a la cara Oest, té com a element singular la torre que contenia originalment l'escala interior de l'habitatge. D'aquí les obertures laterals de gran alçada, en una distribució escalonadament ascendent, que il·luminaven de forma natural la mateixa. Posteriorment, es troba la torre circular, que és una de les parts més ben conservades de tot el conjunt, amb el seu teulat característic acabat en punxa i escates ceràmiques de colors. S'hi aprecien perfectament les obertures d'arc trilobulat amb els seus guardapols d'arc gòtic mixtilini, a nivell de planta noble i primer pis, i les obertures d'arquitràu sense guardapols a la planta de les golfes.

Cal destacar, just a la cantonada amb la façana principal, l'escultura d'una Mare de Déu sostinguda per una peana i resguardada per un gablet volumètric, ambdós d'estil gòtic, amb profusió d'ornaments. Molt pocs recorden ja que aquesta suposada Mare de Déu és en realitat Santa Emerenciana, una màrtir romana que va morir el 304, durant les persecucions cristianes de l'emperador Romà Dioclecià.

Les altres façanes, la posterior i la lateral dreta, de cara Nord i Est respectivament, segueixen la mateixa tendència, amb diversos cossos sortints, com la torre posterior poligonal i la semicircular en el cantó dret, amb obertures d'arquitràu i guardapols d'arc gòtic mixtilini en els paraments rectes i d'arcs trilobulats a la torre semirodona. La finca està envoltada per una tanca d'obra, amb pedres de riu, i un enreixat de ferro, que manté l'estil modernista de tot el conjunt.

Quan a la part interior, avui ja no en queda res d'allò que devia ser d'un modernisme molt treballat. Només podem transcriure'n la impressió de l'arquitecte que va redactar

Façana esquerra - 2021.

Santa Emerenciana - 2021.

Façana posterior - 2021.

l'expedient del COAC, al 1979, en el qual es proposava la seva inscripció com a Monument Històric-Artístic d'interès local:

"INTERIOR: Els interiors, com ja ha estat dit, estan molt deteriorats i, en sectors importants són pràcticament irrecuperables. Queden, no obstant, les suficients restes per a fer-nos adonar de la contundència i qualitat arquitectònica d'aquesta casa. Com a elements per destacar assenyalarem: el vestíbul, amb uns falsos arcs - arxitrava sostingut per columnes de ferro fos- situats paral·lelament a la façana; i el buc de l'escala, amb una barana de fusta calada, situada, com hem dit, en el sector esquerre de l'edifici.

També, a la planta baixa -la zona residencial de la casa- destaca un saló amb una gran llar de foc amb monumental decoració escultòrica gòtica, malauradament mutilada. La planta primer pis conté les habitacions, sense elements d'interès, i amb sectors amb el trespol desplaçat (sostre). La zona més interessant és la de la llotja, amb la galeria d'arcades de mig punt. El tercer pis és actualment inaccessible. Els soterranis, finalment, contenen les dependències de serveis, amb grans superfícies voltades i una escala de cargol".

Actualment, ja no en queda res en peus, de la part interior: De fet, ja feia molts anys que l'edifici s'anava ensorrant poc a poc, com podem veure en un munt de fotografies que visitants de Camprodon han anat pujant a les xarxes aquests darrers anys, en les quals es pot comprovar el seu deteriorament gradual. Malgrat l'expedient del COAC, no va arribar a ser considerat BCIN (Bé Cultural d'Interès Nacional) ni BCIL (Bé Cultural d'Interès Local), tot i que sí ha estat inscrit a l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya - IPAC¹⁴, amb el número 3851.

14 - INVENTARI DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC DE CATALUNYA - IPAC, Fitxa 3851 - <http://inventari.cultura.gencat.cat/Cerca/Fitxa?index=0&consultar=&codi=3851>

Un bri d'esperança

Recuperant el fil històric del xalet, cal saber que, després de la mort del doctor Emerencià Roig, la casa d'estiu va continuar sent el lloc de sojorn familiar fins l'any 1936. Això ho podem constatar gràcies a la revista La Font Nova del 27 d'agost de 1911, en la qual informen del resultat obtingut d'una subscripció oberta que es va fer en aquella època, per auxiliar l'acció de l'Ajuntament en la tasca de fomentar els interessos turístics de la vila: "...especialment en lo que es refereix al veraneig". Dins del llistat trobem la Vda. de D. Emerencià Roig, que va donar la quantitat de 50 ptes., suma considerable per l'època.

L'esclat de la guerra civil ho trasbalsarà tot, i es té constància que la darrera vegada que la casa va ser ocupada, seria cap a principis de l'any 1939, quan va ser emprada com a hospital de campanya i acollí ferits durant la retirada dels soldats republicans cap a l'exili. Des d'aleshores, quedà deshabitada, tancada i abandonada i, en no residir-hi ningú, es va anar degradant progressivament.

La torre quedarà en desús durant molts anys, fins els anys 70, quan serà adquirida per un nou propietari, Josep Batlle i Colomer, el qual tampoc farà cap actuació de manteniment de forma immediata. No serà fins l'any 2012 quan l'Ajuntament, preocupat per l'estat d'abandó i l'avançat nivell de deteriorament que patia l'edifici, es posa en contacte amb la propietat. L'objectiu era que, com a mínim, consolidés l'estructura i assegurés l'estabilitat de la façana, que era en molt mal estat, i representava un seriós perill per als vianants, atesa la seva proximitat a la vorera.

Interior al 1979 amb pilar de fosa - © COAC.

El pilar de fosa en el jardí.

Juny de 2015. © 2019. La Tribuna - guilmeria.info.

Can Roig 1932/35 -Autor: Valentí Planesas Boyer - Arxiu particular d'Agustí Dalmau.

Així, es va preveure que la propietat fes una inversió privada per rehabilitar la casa, de la qual pogués aconseguir una rendibilitat econòmica. Es feu mitjançant un conveni urbanístic amb una modificació puntual del PGOU, que van signar ambdues parts el 17 de gener del 2014, i serà aprovat per la comissió d'Urbanisme el dimarts 22 de juliol del mateix any. Aquesta modificació permetia convertir la casa unifamiliar en un equipament privat, com podria ser un hotel o un conjunt d'apartaments tutelats per a gent gran. Ahir, també modificava el sostre edificable i permetia construir un semisoterrani a la part posterior del terreny, on es podrien ubicar els espais comuns del nou equipament.

La futura rehabilitació de Can Roig va tenir un gran ressò a la premsa de tot el Principat, com reflectien molts dels titulars, tan locals com de la resta del país: Bones notícies per a Can Roig (www.camprodon.cat, 28/02/2014); *Camprodon restaurarà la torre modernista Can Roig* (La Vanguardia - Viure,

24/04/2014); *La rehabilitació de Can Roig de Camprodon, un dels edificis modernistes més emblemàtics, començarà després de l'estiu* (Ara, 24/07/2014); *Camprodon rehabilitarà l'edifici de Can Roig després de l'estiu* (Diari de Girona, 24/07/2015); *Urbanisme aprova l'ampliació de Can Roig de Camprodon* (El Geriò digital, 10/10/2014); *Llum verd definitiu a convertir Can Roig de Camprodon*

en un geriàtric (Naciódigital - NacióRipollès, 11/10/2014). Les obres es van iniciar el 26 d'abril de 2015, tal com anunciava, en el seu blog d'internet, el constructor contractat per fer-les, Construccions Freixenet de Camprodon, en el qual va preveure un apartat específic per anar reflectint l'evolució de l'obra. La notícia d'inici va ser immortalitzada en el Telenotícies Comarques de TV3, el 27 de maig del mateix any.

Obres de rehabilitació al Telenotícies Comarques de TV3.¹⁵

15 - TV3 - TELENOTÍCIES COMARQUES - OBRES A LA CASA MODERNISTA CAN ROIG DE CAMPRODON - <https://www.ccma.cat/tv3/alcantaria/telenoticies-comarques/obres-a-la-casa-modernista-can-roig-de-camprodon/video/5527617/>

16 - CONSTRUCCIONS FREIXENET - <http://construccionsfreixenet.net.blogspot.com/2015> (BLOG TANCAT) - <https://construccionsfreixenet.net>

Regularment, entre l'abril i el setembre del 2015, Construccions Freixenet¹⁵ va anar informant de les fases de reforç i consolidació estructural a mida que s'enllestien, combinant estructura metàl·lica amb les parets de càrrega existents, i altres de noves, així com amb forjats col·laborants, il·lustrant el redactat amb algunes fotografies. Una de les darreres entrades va ser el muntatge de la bastida exterior que havia de servir per poder realitzar els treballs de consolidació del teulat i d'adequació de les façanes amb garanties.

Treballs de teulat i façana que no es portaran a terme, perquè l'obra serà aturada *sine die* de nou, tal com el constructor va descriure en el darrer escrit del seu blog el 12 d'abril de 2016: "Avui posem un punt i a part a l'obra de reforma de l'emblemàtica casa de Can Roig. Malgrat ens pesi, la propietat ha optat per fer un parèntesi en aquesta obra, i avui desmuntem la bastida. Amb el desig que, en un futur, tots plegats, puguem gaudir d'aquest edifici totalment acabat, fem un punt i a part a l'espera d'un final feliç per a aquesta edificació". Malauradament Josep Batlle no podrà reprendre seva obra perquè va morir el 2 de juliol de 2017.

No serà fins aquest 2021 que s'acaba, quan Can Roig passarà a les mans del Sr. Jaume Pujol-Busquets Camps, el qual ens informà, el passat mes d'octubre, que tenia previst reprendre la rehabilitació de l'edifici. Ho farà agafant com a base la modificació puntual del 2014, però sense arribar a fer l'ampliació annexa, segons el projecte que estan preparant a l'estudi d'arquitectura Campdomus, de Fernando i Ferran Vila. La idea és retornar-li la magnífica estampa que apareixia en les comptades fotografies que es van fer poc després d'aixecar-lo, recuperant tots els elements que la van fer una petita joia del modernisme al mig del prat que envoltaven la vila.

¹⁵ - CONSTRUCCIONS FREIXENET - [HTTP://CONSTRUCCIONSFREIXENET.BLOGSPOT.COM/2015](http://CONSTRUCCIONSFREIXENET.BLOGSPOT.COM/2015) (BLOG TANCAT) - [HTTPS://CONSTRUCCIONSFREIXENET.COM/](https://CONSTRUCCIONSFREIXENET.COM/)

Reforç Semisoterrani.

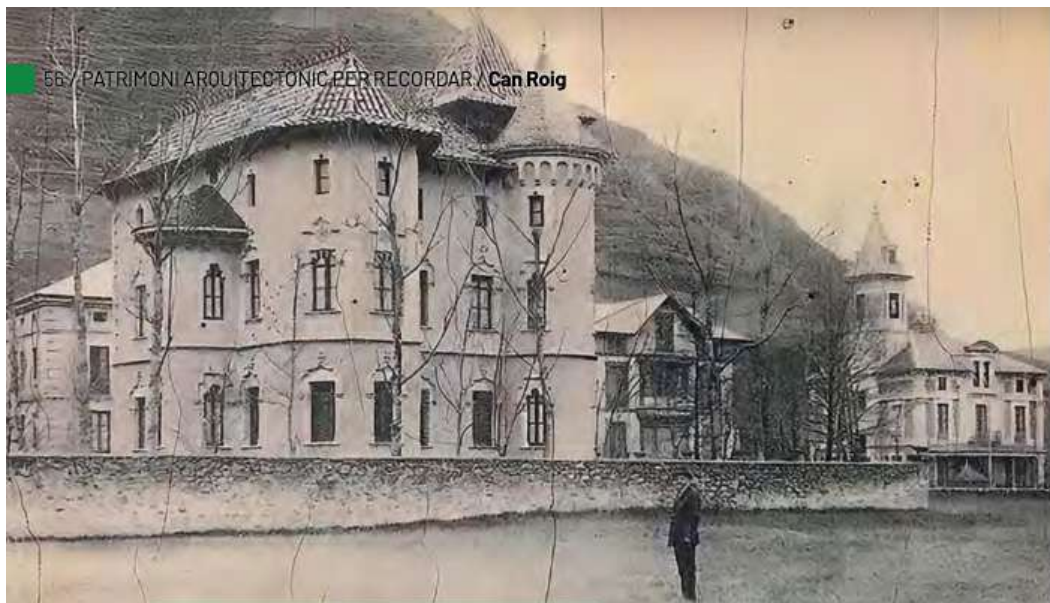

Reforç i sostre col·laborant Pl. Baixa.

La idea és retornar-li la magnífica estampa que apareixia en les comptades fotografies que es van fer poc després d'aixecar-lo.

<< Muntatge de bastida.

Can Roig a principis del segle XX - Plafo de l'Ajuntament de Camprodon.

Qui tindrà la immensa tasca de vestir de nou les despallades parets, i cobrir dels colors negre, verd i vermell les seves singulars cobertes, serà la mateixa empresa que va fer les primeres actuacions, Construccions Freixenet; amb la qual cosa podran complir el seu desig que, en un futur proper, tots puguem gaudir d'aquest edifici perfectament guarnit, tal com es mereix. I sinó, només cal fullejar la revista *La Il·lustració Catalana* del 9 d'agost de 1903, on la van posar com exemple de les modernes construccions rurals. O bé, contemplar, somiejant, la fotografia del plafo informatiu davant del xalet que, malgrat els estralls que el temps ha fet a la seva superfície, encara ens ensenya imponent la seva figura amb el doctor Emerencí Roig posant ufanós a davant de casa seva.

Can Roig el 1903. >>

CAMPRODÓN. — Chalet de la Família Roig
Arquitecte: Simó Cordoní.

Tant el nou propietari com l'equip facultatiu de la propera restauració, ens van convidar a fer el seguiment de les tasques de rehabilitació i reflectir-les en propers números de la revista i, així, deixar constància de la complexitat de l'obra. En especial, per la recerca que s'està fent per trobar materials compatibles i similars als originals, com les escates de ceràmica vidriades de les punxes dels teulats. Invitació que vam acceptar amb molt de gust.

Escates originals numerades per la col·locació.

Torres amb teules i escates ceràmiques vidriades.

NOTA: Totes les imatges sense referència són propietat de l'autor de l'article.